‘Zarzućcie sieć’

Przemiana procesów

Refleksje przed 3. spotkaniem

„Jesteśmy jak małe lampki, które dają słabe światło. Dzięki nim Duch stanie się Światłem i Ciepłem, a my będziemy uczestniczyć w szerzeniu miłości ludzi do Boga. Z podziwem zapytamy samych siebie: Kim zatem jest Bóg, który wiedząc, jak słabi jesteśmy, posługuje się nami, aby umożliwić nadejście Jego Królestwa?”

Ks. H. François, Okólnik Międzynarodowy, styczeń 1985 r.

W trzeciej części Dokumentu Końcowego sprecyzowano udział całego Ludu Bożego w życiu i misji Kościoła. Poruszono trzy niezwykle istotne kwestie:

1. procesy rozeznania,
2. procesy podejmowania decyzji,
3. oraz zobowiązanie do przejrzystości, odpowiedzialności i oceny wyników.

Te trzy rzeczy są ze sobą ściśle powiązane.

1. Kościelne rozeznanie dla działań

Należy podejmować w Kościele rozeznanie, aby w każdej chwili odkrywać wolę Bożą. To rozeznanie powinno być przed decyzjami, kierując się wsłuchaniem, wzajemnym zaufaniem i otwartością na Ducha Świętego.

W tym sensie „rozmowa w Duchu” to praktyka, która okazała się owocna, umożliwiając głębokie, wzajemne słuchanie i rozeznawanie głosu Ducha Świętego we wspólnocie. Może to być doświadczenie, które pomimo swoich ograniczeń może stać się „ścieżką odnowy, która przemienia jednostki, grupy i Kościół”.

W Kościele synodalnym proces decyzyjny musi opierać się na konsultacjach i wspólnotowym rozeznaniu. Władze kościelne muszą cenić udział całej wspólnoty i wysłuchać jej opinii przed podjęciem decyzji. Konsultacje i narady nie powinny być postrzegane jako siły przeciwstawne, lecz jako sprzyjające transparentnemu procesowi decyzyjnemu, opartemu na wspólnocie Kościoła.

Przykładem tego jest podjęcie decyzji opisane w 15. rozdziale Dziejów Apostolskich.

W dokumencie końcowym wyraźnie stwierdzono:

Im bardziej wszyscy są wysłuchani, tym bogatsze staje się rozeznanie. Dlatego niezwykle ważne jest, aby szeroko angażować wszystkich w procesy rozeznawania. (nr 82)

W rozeznawaniu musimy polegać na „miejscach, gdzie Bóg przemawia i spotyka swój Lud”:

- ✓ Słowo Boże
- ✓ Liturgia
- ✓ Żywa Tradycja Kościoła i jego Magisterium
- ✓ Osobiste i wspólne rozważanie Pisma Świętego
- ✓ Praktyki pobożności ludowej
- ✓ Krzyk ubogich i wydarzenia historii ludzkości
- ✓ Elementy stworzenia
- ✓ Osobiste sumienie każdej osoby.

2. Procesy decyzyjne

Decyzje podejmowane w ramach wspólnoty kościelnej muszą być wyrazem poszukiwania woli Bożej, a także posiadać jasne procedury regulujące uczestnictwo, gwarantujące przejrzystość i promujące współodpowiedzialność.

Władza duszpasterska ma obowiązek rozważyć wyniki rozeznania i jeśli od nich odstąpi, uzasadnić swoją decyzję ważnymi argumentami.

W Kościele synodalnym „cała wspólnota, w wolnej i bogatej różnorodności swoich członków, jest powołana do modlitwy, słuchania, analizowania, dialogu, rozeznawania i doradzania, aby można było podejmować decyzje" (Międzynarodowa Komisja Teologiczna, nr 68) dla misji. Wspieranie jak najszerszego udziału całego Ludu Bożego w procesach decyzyjnych jest najskuteczniejszym sposobem promowania Kościoła synodalnego.

To jedyny sposób na przezwyciężenie klerykalizmu: poprzez aktywne uczestnictwo w decyzjach, które wpływają na życie i działanie wspólnoty. Bez konkretnych zmian klerykalizm nigdy nie zostanie przezwyciężony i nigdy nie osiągniemy Kościoła synodalnego.

Bez konkretnych zmian w krótkim okresie wizja Kościoła synodalnego straci wiarygodność, co zrazi do siebie członków Ludu Bożego, którzy czerpali siłę i nadzieję z drogi synodalnej. Zadaniem Kościołów lokalnych jest znalezienie odpowiednich sposobów wdrożenia tych zmian.

3. Przejrzystość, odpowiedzialność i ocena

Praktyka przejrzystości i oceny działań pomagają przezwyciężyć klerykalizm i powinny być stosowane we wszystkich obszarach, nie tylko w przypadkach nadużyć. Odpowiedzialność w sprawach finansowych i duszpasterskich powinna być standardową praktyką, zwłaszcza w przypadku osób sprawujących władzę. Konieczne są okresowe ewaluacje (oceny wyników), które pomogą doskonalić się, uczyć i słuchać Ducha Świętego. Kościoły lokalne powinny stworzyć skuteczne sposoby oceny i uczestnictwa Ludu Bożego. Te roczne sprawozdania finansowe

i misyjne powinny być poparte audytami i przedstawiane w przystępny sposób. To nie jest biurokracja, lecz narzędzie edukacyjne, które ma na celu zmianę kultury i uwypuklenie dobrych prac, które już zostały wykonane.

Organy uczestniczące, takie jak synody diecezjalne, rady duszpasterskie i rady ekonomiczne, stanowią podstawę życia synodalnego Kościoła. Nie mogą być one jedynie nominalne i formalne, lecz muszą odgrywać aktywną rolę w rozeznawaniu, podejmowaniu decyzji i rozliczaniu. Należy pilnie wzmocnić ich obowiązkowy charakter i zagwarantować jego skuteczne funkcjonowanie. Należy dążyć do zwiększenia reprezentacji w tych organach, zapewniając udział kobiet, młodzieży, osób żyjących w ubóstwie i osób świeckich zaangażowanych w misję społeczną.

Klerykalizm opiera się na ukrytym założeniu, że osoby sprawujące władzę w Kościele nie ponoszą odpowiedzialności za swoje czyny i decyzje, tak jakby były odizolowane od reszty Ludu Bożego lub stawiane ponad nim.

Zaleca się regularne organizowanie zgromadzeń kościelnych, otwartych na dialog z innymi Kościołami i wspólnotami religijnymi, co sprzyjałoby większej otwartości i współpracy. Zaleca się również wspieranie tworzenia sieci i przestrzeni spotkań między wspólnotami i ruchami.

Synod diecezjalny i zgromadzenie parafialne powinny być promowane jako przestrzenie konsultacji i oceny życia duszpasterskiego, obejmujące takie tematy jak wdrażanie planu duszpasterskiego, przejrzystość finansowa i ochrona nieletnich. Proponuje się, aby spotkania te odbywały się regularnie, dbając o to, by odzwierciedlały synodalny i misyjny charakter Kościoła lokalnego.

Ostatecznie mówimy o prawdziwej współodpowiedzialności za zadania w Braterstwie i w Kościele. Zastanówmy, jak to się faktycznie dzieje:

1. Jak w Twojej grupie Braterstwa praktykowane jest rozeznanie, podejmowanie decyzji i rozliczanie? Podaj konkretne przykłady. (tj. kto podejmuje decyzje, kto jest słuchany, kto doradza, jak są oceniane wyniki działań?)

2. Jak to się dzieje w parafii i diecezji? Poprzez jakie konkretne działania?

3. Jakie fakty świadczą o istnieniu klerykalizmu w Twoim środowisku kościelnym?

4. Jakie fakty pokazują, że klerykalizm jest zwalczany i przezwyciężany?